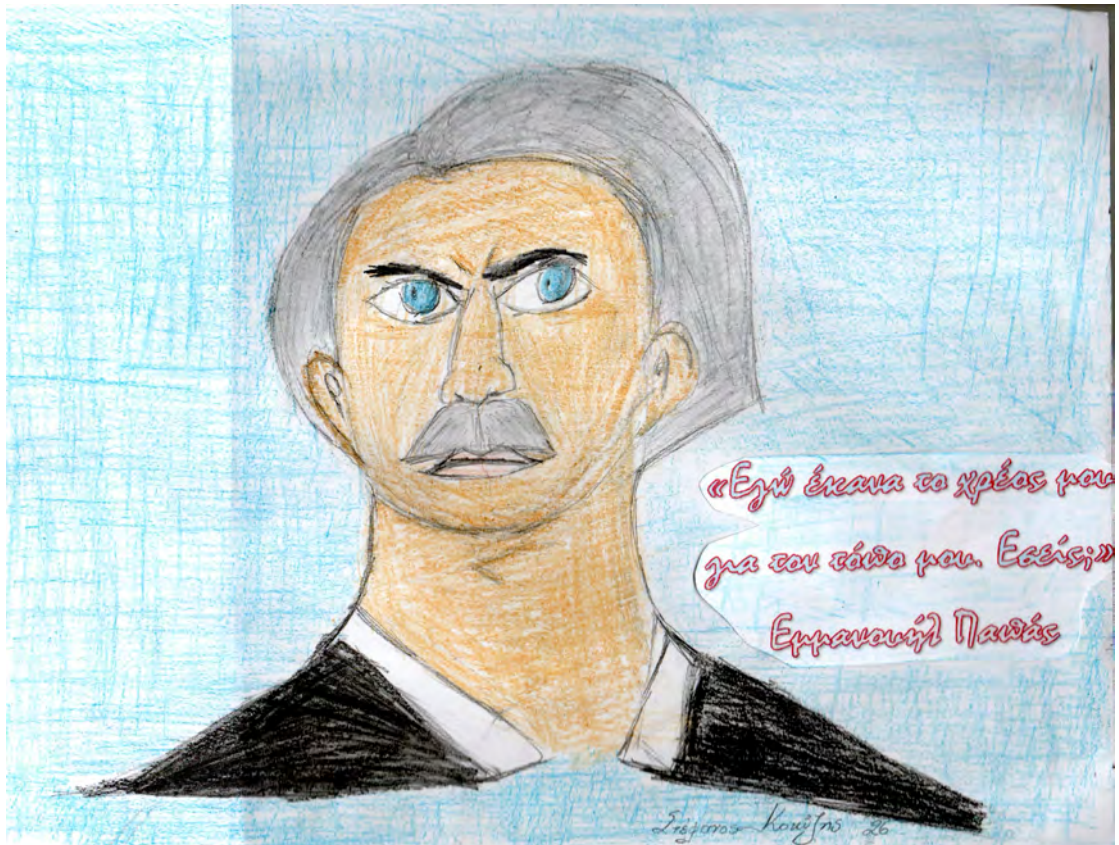

4^η Ομάδα: «Εμμανουήλ Παπάς, το εμπορικό δαιμόνιο της περιοχής των Σερρών»

Σύνθεση, επιμέλεια και επανασυγγραφή τελικού κειμένου: Θωμάς-Κωνσταντίνος Τρούπης

Γεννήθηκε (1773 -1821) στο χωριό Δοβίστα (νυν Εμμανουήλ Παπάς) των Σερρών από πατέρα ιερέα και μορφώθηκε στο ελληνικό σχολείο της πόλης. Αργότερα νυμφεύθηκε μια συντοπίτισσά του, τη Φαίδρα, με την οποία απέκτησε δώδεκα παιδιά, εννέα γιους και τρεις κόρες. Ο Παπάς δραστηριοποιήθηκε επαγγελματικά στον τομέα του εμπορίου, καθώς την εποχή εκείνη οι Σέρρες αποτελούσαν εμπορικό κέντρο παγκόσμιας εμβέλειας. Η ευφυΐα, η τιμιότητα και οι πολυσχιδείς ικανότητές του τον ανέδειξαν σύντομα σε μεγαλέμπορο, τραπεζίτη και κορυφαίο πολίτη, απολαμβάνοντα γενικής εκτίμησης.

Ο Παπάς, χάρη στο εμπορικό του δαιμόνιο, κατόρθωσε να γίνει ο πιο πετυχημένος επιχειρηματίας στην ακμάζουσα Σέρρες. Μάλιστα ίδρυσε καταστήματα και στην Κωνσταντινούπολη και στη Βιέννη. Τα κέρδη από τις επιχειρήσεις τού χάρισαν μια μυθική περιουσία. Έτσι, εξελίχθηκε στον δανειστή των τοπικών Ελλήνων αρχόντων και Τούρκων μπέηδων. Λόγω της οικονομικής του ισχύος ως τραπεζίτης, ο Παπάς

κέρδισε την εμπιστοσύνη της Οθωμανικής ηγεσίας, ενώ ιδιαίτερα με τον Ισμαήλ Μπέη, τον ισχυρότερο Οθωμανό τοπικό αξιωματούχο, διατηρούσε άριστες σχέσεις, γεγονός που του παρείχε ασφάλεια και κύρος. Όταν όμως ο Ισμαήλ πέθανε (1814), ο γιος του Γιουσούφ, σπάταλος και άσωτος, άρχισε να δανείζεται από τον Εμμανουήλ Παπά μεγάλα χρηματικά ποσά και, καθώς, έβλεπε ότι δεν μπορούσε να τα ξεπληρώσει, σχεδίαζε τη δολοφονία του.

Επίσης, η σχέση του με τους Έλληνες πρόκριτους της περιοχής ήταν συγκρουσιακή, καθώς, αρχικά αντιμετώπισαν τον Εμμανουήλ Παπά με επιφύλαξη και δισταγμό εξαιτίας της άριστης σχέσης με τους Οθωμανούς αξιωματούχους. Εκ των υστέρων, την ίδια επιφυλακτική στάση κράτησαν και στο θέμα της επανάστασης. Πολλοί Έλληνες προεστοί δίστασαν να υιοθετήσουν τα επαναστατικά σχέδια της φιλικής Εταιρείας, φοβούμενοι τα αντίποινα στις οικογένειές του και την οικονομική καταστροφή.

Ο Εμμανουήλ Παπάς είχε θερμή υποστήριξη και συνεργασία από πρόσωπα του κλήρου που ήταν μνημένα στη Φιλική Εταιρεία, όπως ο Μητροπολίτης Σερρών και ο ηγούμενος της Μονής Εσφιγμένου στο Άγιο Όρος, αφήνοντας λαμπρή παρακαταθήκη. Διέθεσε το σύνολο της περιουσίας του (500.000 περίπου γρόσια) για τις ανάγκες της Επανάστασης και δε δίστασε να θυσιάσει την ίδια του την οικογένεια. Με την έναρξη της εξέγερσης, η σύζυγος και τρία από τα παιδιά του, που βρίσκονταν στις Σέρρες, φυλακίστηκαν υπό την απειλή της εκτέλεσης. Τελικά με παρέμβαση του μητροπολίτη Σερρών η ποινή μετατράπηκε σε ισόβια. Η οικογένειά του πλήρωσε βαρύ φόρο αίματος. Πέντε από τους εννέα γιους του θυσιάστηκαν στον βωμό της ελευθερίας.

Με την κατάρρευση του επαναστατικού κινήματος στη Μακεδονία, ο Σερραίος επαναστάτης, επιβιβάζεται στο καράβι της διαφυγής. Όμως, οι μέχρι τότε κακουχίες, η κούραση αλλά και η απογοήτευση έχουν φθείρει την υγεία του, με αποτέλεσμα να πάθει καρδιακή προσβολή και να πεθάνει, πριν το καράβι φθάσει στην Ύδρα, στην οποία και θάφτηκε το σώμα του στις 5 Δεκεμβρίου 1821 με τιμές στρατηγού.

